

30-9-2019

Medisch beroepsgeheim, gegevensuitwisseling en AVG

knmg

Medisch beroepsgeheim, gegevensuitwisseling en AVG

RIVM nascholing infectieziektebestrijding

Mr.dr. Sjaak Nouwt

s.nouwt@fed.knmg.nl

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Directeur Nouwt Consulting (privacy advies)
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
<ul style="list-style-type: none"> • Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk ...	Geen

Inhoud

1. Medisch beroepsgeheim: inhoud en belangen
2. Uitzonderingen
3. AVG en Uitvoeringswet AVG
4. Verhouding AVG + UAVG tot medisch beroepsgeheim

Medisch beroepsgeheim: inhoud

Medisch beroepsgeheim = zwijgplicht + verschoningsrecht

Medisch beroepsgeheim = recht voor patiënt + plicht voor arts

Zwijgplicht (o.a. 457 WGBO, 88 BIG, 272 WvSr)

Verschoningsrecht (218 WvSv, 165 WvRv, 5:20 Awb)

Artseneed

- “Ik zal geheim houden wat mij is toevertrouwd”
- Toevertrouwde geheimen
- Al het overige dat arts weet doordat patiënt zich tot hem heeft gewend
- Ook niet-medische zaken (huiselijke zaken, telefoongesprekken met anderen)
- Het geheim behoort toe aan de patiënt
- Geheim geldt t.o.v. iedereen, incl. andere artsen, politie, partner, familie (m.u.v. patiënt zelf)
- Geheim geldt ook na overlijden patiënt

Medisch beroepsgeheim: belang

- Individueel belang: vertrouwen dat zelfs de meest intieme informatie niet bij anderen terecht komt (privacybelang), met het oog op bevordering van de gezondheid of genezing (gezondheidsbelang)
- Maatschappelijk belang: de samenleving in het algemeen moet op vertrouwelijkheid kunnen rekenen opdat de gezondheidszorg voor iedereen gelijk toegankelijk is.

Maatschappelijk belang

- “Aan het verschoningsrecht ligt ten grondslag dat het maatschappelijk belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het toevertrouwde om bijstand en advies tot de verschoningsgerechtigde moet kunnen wenden.”
- Vaste jurisprudentie Hoge Raad, o.a. 10 april 2018:
- “Camerabeelden wachtruimte en toegangspaden tot afdeling spoedeisende hulp van ziekenhuis vallen onder verschoningsrecht!”

Uitzonderingen op beroepsgeheim:

1. Toestemming
2. Wettelijk verplicht (bijv. Melding infectieziekte ogv Wpg)
3. Rechtstreeks betrokken
4. Vervanger of waarnemer
5. Wettelijk vertegenwoordiger of gemachtigde
6. Conflict van plichten
7. Zwaarwegend belang
8. Zeer uitzonderlijke omstandigheden
9. Eigen verweer
10. Opdracht derde
11. Wetenschappelijk onderzoek, statistiek, onderwijs
12. Zorg van een goed hulpverlener

Uitzondering: Toestemming (1)

Expliciete toestemming nodig:

- Verstrekking informatie aan andere hulpverlener voor nieuwe hulpvraag;
- Verstrekking aan familie, vrienden, kennissen;
- Verstrekking aan ontvangers buiten de gezondheidszorg (bijv: werkgever, verzekeraar, justitie, UWV);
- Verstrekking voor wetenschappelijk onderzoek of statistiek

Uitzondering: Toestemming (2)

Veronderstelde toestemming:

- in concrete situaties,
- waarin het kenbaar is voor de patiënt dat
- gegevens voor zorgdoeleinden worden verstrekt,
- de patiënt daartegen geen bezwaar heeft gemaakt en
- de gegevensverstrekking beperkt blijft tot wat noodzakelijk is voor de taak van de ontvanger.

Achtergrond AVG

- Verordening = geen Richtlijn
- 25 mei 2018: Wet bescherming persoonsgegevens -> AVG
- In alle EU-lidstaten gelijkwaardig niveau van bescherming van persoonsgegevens
- In Nederland aangevuld met Uitvoeringswet AVG (ook op 25 mei 2018 in werking getreden).
- En Aanpassingswet AVG

- Voorrangsbeginsel: AVG gaat voor nationale wet.

Nieuw in de AVG

Nieuwe verplichtingen (vooral voor organisaties):

- Versterking en uitbreiding van privacyrechten: recht op vergetelheid, dataportabiliteit
- Meer verantwoordelijkheden voor organisaties: verwerkingsregister, naleving AVG aantonen
- Als toestemming de grondslag is, moet die toestemming kunnen worden aangetoond.
- Boetebevoegdheid AP tot € 20 mln of 4% jaaromzet.

In bepaalde gevallen kunt u verplicht zijn om:

- een gegevensbeschermingseffect beoordeling (GEB) uit te voeren en
- een Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) aan te stellen.

Afgeschaft:

- Meldingsplicht verwerkingen bij de AP

Wat bestaat nog steeds onder de AVG

De bestaande regels over privacy zijn door de AVG (en UAVG) bevestigd en op onderdelen versterkt.

De volgende wetten gelden dus nog steeds:

- Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO);
- Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz);
- Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG);
- Zorgverzekeringswet (Zvw);
- Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg);
- Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (Wabvpz);
- Wet publieke gezondheid (Wpg).

De AVG-regels gelden ook naast de huidige regels voor het **medisch beroepsgeheim**.

Basisbeginselen AVG

Artikel 5.1 AVG:

- a. Rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie
- b. Doelbinding
- c. Minimale gegevensverwerking
- d. Juistheid
- e. Opslagbeperking
- f. Integriteit en vertrouwelijkheid
- g. Grondslag voor verwerking bijzondere persoonsgegevens

Artikel 5.2 AVG:

Verantwoordingsplicht + maatregelen ter waarborging en aantoning naleving

Rechtmatige grondslagen

Ga na wat de rechtmatige grondslag(en) van de verwerking(en) is (zijn) (art. 6)

Op basis hiervan mag je persoonsgegevens verzamelen
De grondslag

Toestemming van de gebruiker

Vitale belangen

Wettelijke verplichting

Overeenkomst

Algemeen belang

Gerechtvaardigd belang

Doelbinding

‘Verenigbaar gebruik’ van persoonsgegevens voor een ander doel (art. 6.4 AVG):

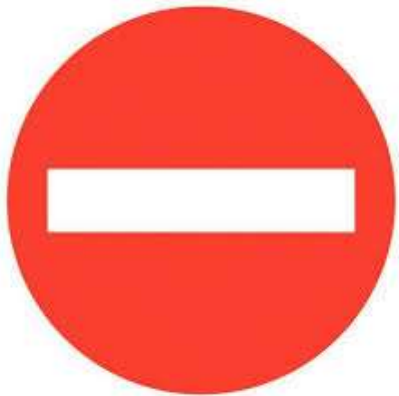
Grondslag is NIET toestemming en ook NIET een wettelijke bepaling ter bescherming van de democratische samenleving.

Dan moet rekening gehouden worden met:

- a. Verband tussen doel waarvoor gegevens zijn verzameld en doel van voorgenomen verwerking
- b. Kader waarbinnen de persoonsgegevens zijn verzameld, m.n. verhouding betrokkene – verwerkingsverantwoordelijke
- c. Aard van de persoonsgegevens (bij gezondheidsgegevens minder snel verenigbaarheid)
- d. Mogelijke gevolgen voor betrokkenen
- e. Bestaan van passende waarborgen zoals versleuteling of pseudonimisering

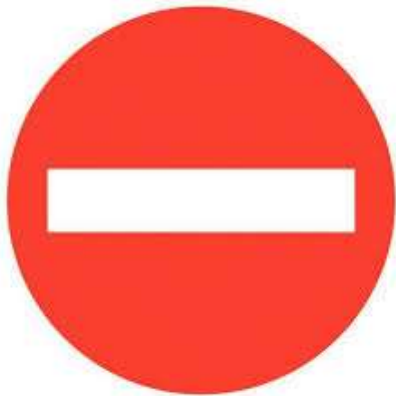

Persoonsgegevens over gezondheid verwerken is verboden, tenzij:

Voor preventieve of arbeidsgeneeskunde, beoordeling van arbeidsgeschiktheid werknemer, medische diagnoses, verstrekken gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen, beheren van gezondheidszorgstelsels en –diensten of sociale stelsels en diensten (9.2.h)

Persoonsgegevens over gezondheid verwerken is verboden, tenzij:

Noodzakelijk om redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid ('public health'),

(...)

op grond van Unierecht of lidstatelijk recht waarin passende en specifieke maatregelen zijn opgenomen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkene, met name van het beroepsgeheim (9.2.i)

Grondslag verwerking RIVM (art. 6c Wpg)

1. Taak = werkzaamheden verrichten bij bestrijding van infectieziekten
2. RIVM verwerkt persoonsgegevens die daarvoor noodzakelijk zijn
3. RIVM verwerkt die persoonsgegevens alleen als pseudonimisering wordt toegepast
4. Artikel 21.1 tweede volzin AVG geldt niet voor RIVM
5. Lid 2 t/m 4 gelden ook voor referentielaboratorium

Medisch beroepsgeheim blijft bestaan:

Medisch
beroeps-
geheim

(9 lid 3 AVG): “die gegevens worden verwerkt door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die krachtens Unierecht of lidstatelijk recht of krachtens door nationale bevoegde instanties vastgestelde regels aan het **beroepsgeheim** is gebonden, of door een **andere persoon** die eveneens krachtens Unierecht of lidstatelijk recht of krachtens door nationale bevoegde instanties vastgestelde regels tot **geheimhouding** is gehouden.”

Conclusie

Beroepsgeheim heeft voorrang op AVG:

- Uitzondering op geheimhoudingsplicht?
- Grondslag uit UAVG?
- Grondslag uit AVG?

AVG biedt ruimte voor verwerking voor volksgezondheid: art. 6c Wpg

Niet alles geloven wat iedereen beweert over de AVG.

Wat artsen moeten weten over de AVG = medisch beroepsgeheim!

30-9-2019

Medisch beroepsgeheim, gegevensuitwisseling en AVG

knmg

Medisch beroepsgeheim, gegevensuitwisseling en AVG

RIVM nascholing infectieziektebestrijding

Mr.dr. Sjaak Nouwt

s.nouwt@fed.knmg.nl

